

13.11.2013

Viktigste endringer i revidert håndbok N100 Veg- og gateutforming (2013)

Begrepet stamveg i vegnormalene utgår etter at forvaltningsreformen trådte i kraft. Det er besluttet at begrepet stamveg skal erstattes av nasjonal hovedveg og det som tidligere ble kalt hovedveger, kalles nå øvrige hovedveger. Dette innebærer blant annet at alle dimensjoneringsklassene betegnes med nye begrep, S-klassene betegnes nå H og de tidligere H-klassene betegnes nå H₀. Nummereringen av klassene er uendret.

Ny struktur

Håndbok N100 Veg- og gateutforming er nå inndelt i del A-F. Del A Overordnet del sier noe om betraktninger og forutsetninger som må avklares på et overordnet plannivå før prosjektering. Del B Gater og del C Veger inneholder krav til hhv utforming av gater og veger. Del D beskriver en standard for utbedring av eksisterende veg der det er besluttet i en overordnet plan at strekningen skal utbedres. Del E Temakapitler beskriver utforming av ulike vegelementer som for eksempel kryss, avkjørsler, løsninger for gående og syklende. Del F Dimensjoneringsgrunnlag beskriver forutsetninger for dimensjonering.

Endringer i del A Overordnet del

Del A omhandler forutsetninger som må være på plass før man starter detaljprosjektering etter kravene i håndboken. Denne delen inneholder ikke kravstoff og er kortet noe ned i forhold til forrige utgave. Det gis nå en tydeligere presisering av normalens gyldighetsområde med oppdaterte tabeller om fravik.

Endringer i del B Gater

Kravene til utforming av gater er uendret.

Endringer i del C Veger

De viktigste endringene er:

- Verdiene i prosjekteringstabellene i hver dimensjoneringsklasse er justert på grunn av trinnvis utjevning av fartsprofiltillegg og nye regler for avrunding
- Innslagspunktet for midtrekkverk på 2-felts veg er senket fra ÅDT 8 000 til 6 000. I den laveste delen av intervallet er det åpnet for bruk av plankryss på veger med midtrekkverk. Denne endringen medfører også endringer i kravene til forbikjøring.
- 4-feltsveger med midtrekkverk skal ha 2 m bred midtdeler. Tidligere var kravet minst 1 m.
- Krav til avstand mellom driftsåpninger i midtrekkverk er tatt ut av denne normalen og beskrevet i håndbok 231 Rekkverk og vegens sideområder. Avstanden varierte tidligere mellom 1,5 km og 3 km. Kravet er nå satt til 3 km for alle klasser.
- Krav til stopplommer for hver 3. km er innført i dimensjoneringsklasse H7 og H8.
- Krav til stopplommer i klasse H2, H3, H4, H5, H₀1 og H₀2 er justert slik at det blir lengre avstand mellom dem.
- I klasse H5 er feltbreddene redusert fra 3,75 m til 3,5 m. Siden kravet til økt bredde på indre skulder er økt (fra 0,5 m til 0,75 m) er feltbredden redusert slik at totalbredden er uforandret.
- Det er nå krav til belysning i hele klasse H7 (mot tidligere ved ÅDT > 20 000).
- Alle veger har nå fartsprofiltillegg 0–5 km/t. Det innebærer reduserte stoppsiktkrav for H1 og H2.
- Dimensjoneringsklasse H6: krav om 1 m midtdeler (tidligere minimum 1 m)

Endringer i del D Utbedring av eksisterende veger

Denne delen har de største endringene i forhold til versjonen fra 2008.

Tidligere gjaldt denne delen for veger med ÅDT < 4 000. Dette er nå endret til å gjelde for veger med ÅDT opp til 12 000.

Det er utarbeidet nye dimensjoneringsklasser: U-H2, U-H4, U-H5, U-H₀1, U-H₀2 og U-Sa3.

Linjeføringskravene i utbedringsstandarden er beregnet ved å justere verdiene til noen av grunnparametrene som benyttes ved bygging av ny veg. For eksempel:

- redusert fartstilleggene
- redusert sikkerhetsfaktor for friksjon
- redusert vertikalakselerasjon
- økt objekthøyde

Endringer i del E Temakapitler:

Del E Temakapitler beskriver utforming av ulike vegelementer som for eksempel kryss, avkjørsler, løsninger for gående og syklende. Disse kapitlene var tidligere kalt detaljkapitler og var fordelt på del B og C. Kapitlene i den nye del E gir utformingskrav både til elementer tilknyttet både gater, nye veger og utbedring av eksisterende veger.

De viktigste endringene er:

- Endrede stigningskrav på gang- og sykkelveger. De endrede kravene er justert i samsvar med anbefalte stigninger i håndbok V129 Universell utforming av veger og gater.
- Det er innført nye stoppsiktkrav for syklende.
- Krav til minste diameter på rundkjøringer på nasjonale hovedveger er økt med 5 m.
- Metode for beregning av nødvendig lengde av fartsendingsfelt i toplanskryss er ny. Det er utarbeidet et regneark som beregner nødvendig lengde på disse feltene. Sluttresultatet (lengden på feltene) er stort sett som tidligere. Bruken av det nye regnearket blir forklart i håndbok V121 Geometrisk utforming av veg- og gatekryss.
- Krav til utforming av forbikjøringsfelt er skjerpet i forhold til når slike felt avsluttes. Det er satt krav til kritisk fartsdifferanse som er 5 km/t lavere enn i dag ved avslutningen av feltene. Det er utarbeidet et eget regneark som beregner start- og slutt punkt for forbikjøringsfelt. Bruken av regnearket blir forklart i håndbok V120 Premisser for geometrisk utforming av veger.

- Det er satt krav til når venstresvingefelt skal etableres. Dette var tidligere en anbefaling i håndbok V121 Geometrisk utforming av veg- og gatekryss. Grunnlaget for fastsettelse av kravene er også oppdatert.
- Kapittel E.9 om bruer og tunneler er endret noe. Kravene om bredde mellom rekkverk på bruer er satt til minimum 7,5 m for 2-felts veg og 6,5 m for 1-felts veg.
- Det er satt krav til avstand mellom tunnelåpning og kryss, fartsendringsfelt og sideanlegg.
- I tunneler < 500 m kan ha midtrekkverk når det er midtrekkverk på vegen for øvrig.
- Det er innført en kortere busslomme til bruk ved utbedringsstandard

Endringer i del F Dimensjoneringsgrunnlag:

- Bruer over gang- og sykkelveger bør ha fri høyde 3,10 m. Tidligere var kravet på 3,0 m.

Definisjoner

Noen definisjoner er tatt ut, noen nye er føyd til og noen er endret. Begreper som benyttes er nå koordinert mellom de ulike normalene.